

En förutsättning för transplantation är donation

Att någon beslutat att ge den finaste gåva som finns

**Donation efter döden bör vara en naturlig del av
vården i livets slutskede**

Varför organdonation?

Paulina - Jag lever tack vare min donator.

Raéd - Någon gav mig livet!

Anna - Att donatorer finns har gjort att jag fått en andra chans!

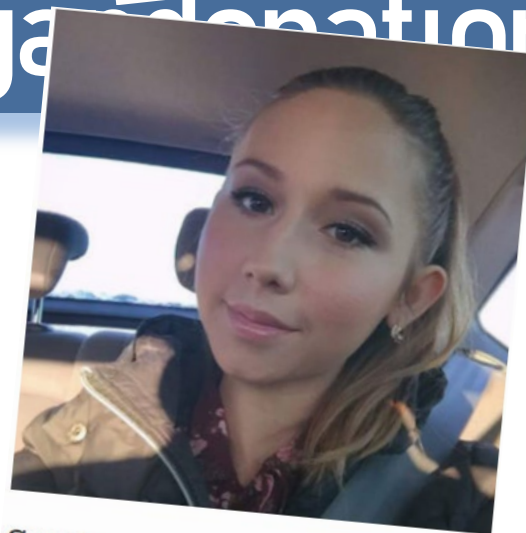
Maria - tacksam för livet!

Marcus - Vi har hittat en lever vi tror skulle passa dig.

Alfred - Jag tillhör den lyckliga skara som fått en andra chans i livet.

Camilla - Jag fick privilegiet att leva vidare.

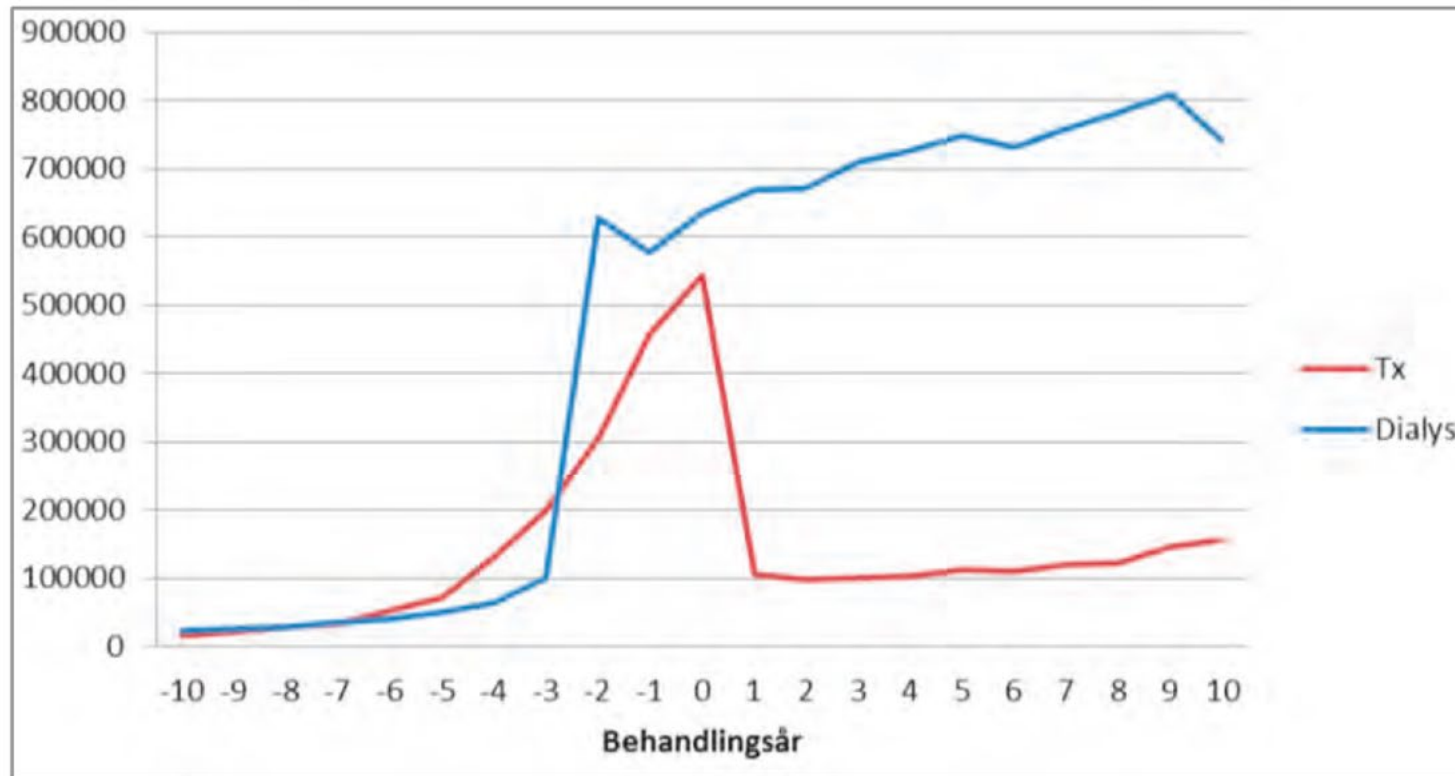

Anne - Jag skulle så gärna vilja säga "Tack", men ordet tack räcker inte till för att förklara det jag känner.

...rga...donation?

Hälsoekonomisk analys SOU 2015:84

Figur 1 Hälsa- och sjukvårdskostnader per patient och år för patienter i aktiv uremivård*

* År noll är året för transplantation eller första året i aktiv uremivård plus 625 dagar för dialyspatienter. 625 dagar motsvarar den genomsnittliga väntetiden på ett organ för transplantationspatienter i underlaget.

710

personer väntar på organ just nu enligt
senaste statistiken.

Siffror från 4 oktober 2023

Nästan nio av tio vill donera sina organ efter sin död i Sverige

Vem kan bli organdonator?

DBD

Donation after Brain Death

DCD

Donation after Circulatory Death

Vad kan vi donera?

Hjärta

Lungor

Lever

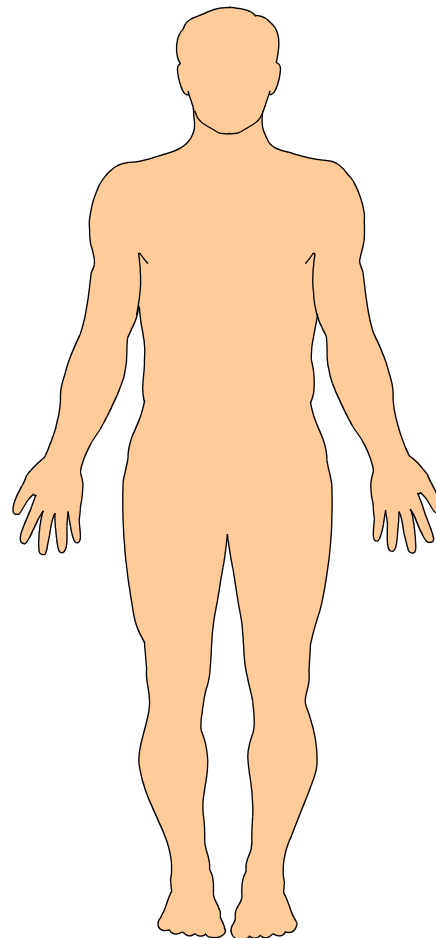
Njurar

Bukspottskörtel eller
Ö-celler

Tarm

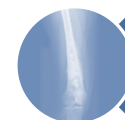
Hornhinnor

Hjärtklaffar

Hud

Rörben

Hörselben

Senor

1 organdonator kan rädda upp till 8 människors liv

Vävnadsinrättningar i Sjukvårdsregion Mellansverige

Hornhinnebanken Örebro – uppdrag från Samverkansnämnden

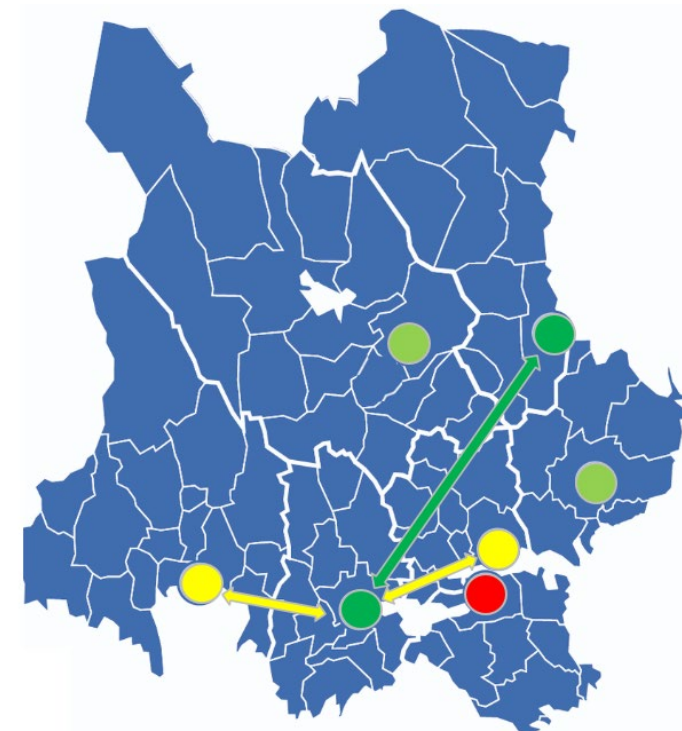
Ska säkerställa sjukvårdsregionens tillgång till hornhinnor för transplantation.

En av fem hornhinnebanker i Sverige

Hudbanken Akademiska sjukhuset

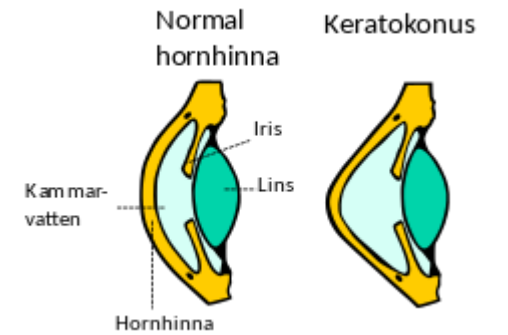
Nationellt uppdrag för donerad hudvävnad från avlidna

(används som temporärt förband till svåra (livshotande) brännskador)

Hornhinnor – från donation till transplantation

En patient sätts upp på väntelistan

6 månader senare på Gävle sjukhus

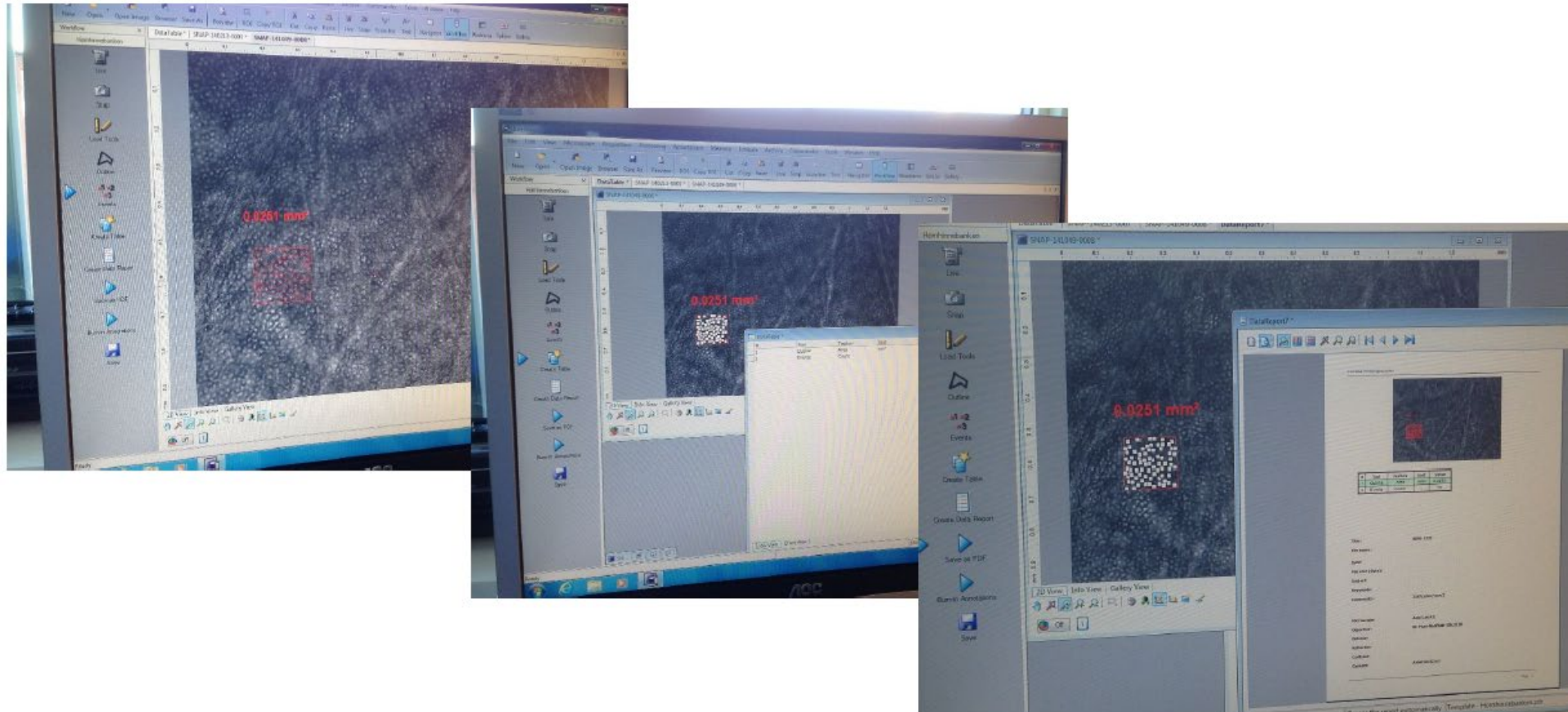
Utredningen sker från Örebro

Tillvaratagande och transport till Örebro

Ankomst till Hornhinnelabb i Örebro

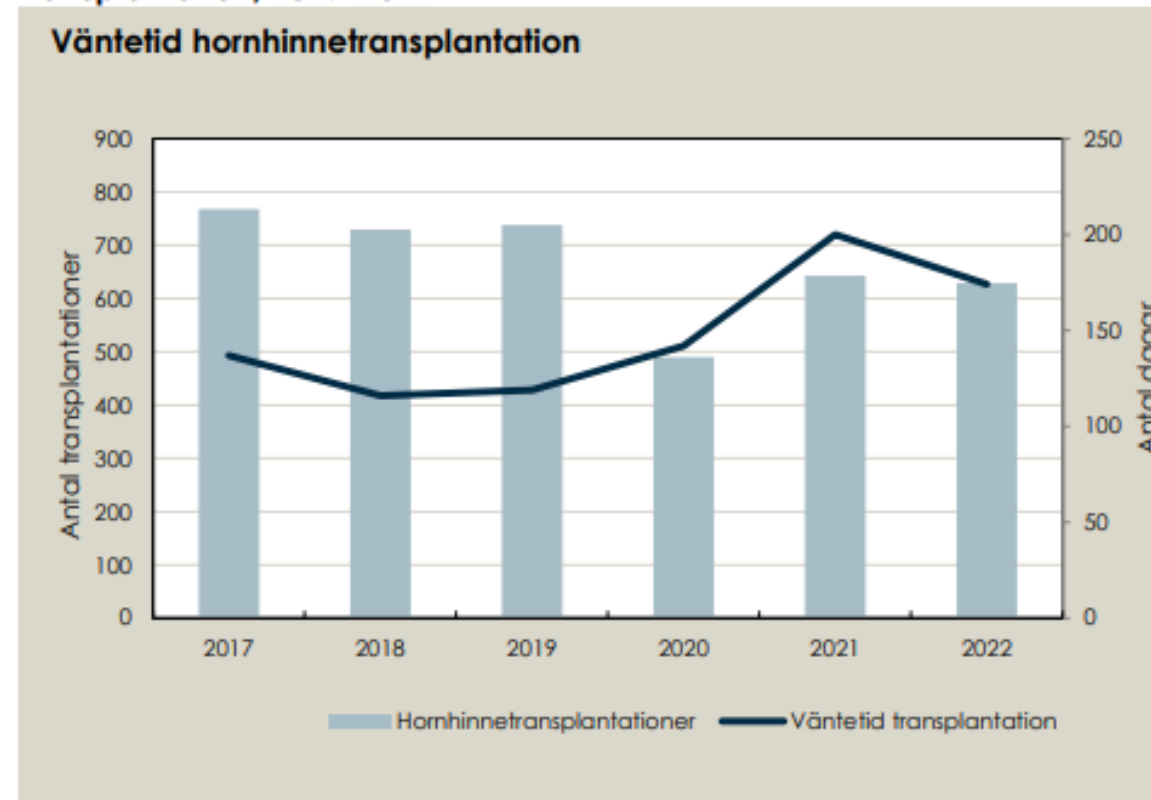

Inkubation av hornhinnorna

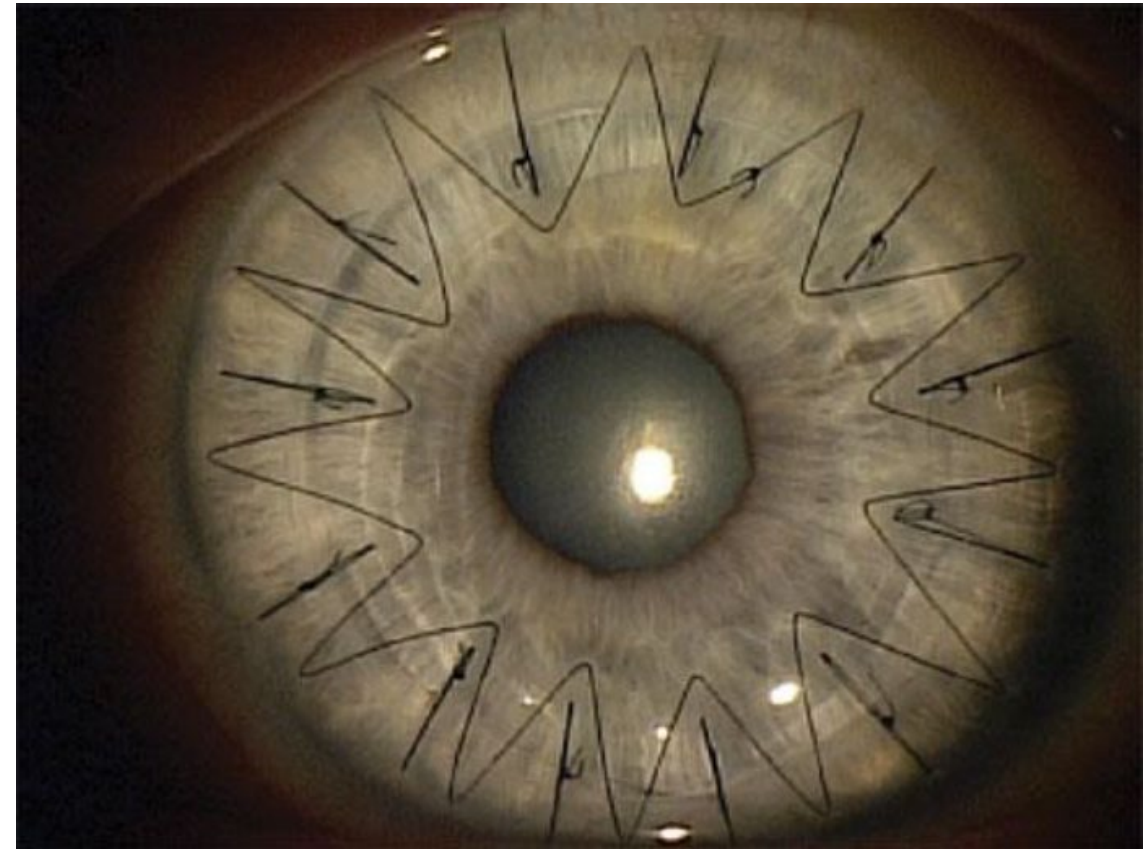
Anders har fått en operationstid

Figur 4. Hornhinnetransplantationer och genomsnittlig väntetid i dagar till transplantation, 2017–2022

Källa: Svenska Cornearegistret

Operationen

Organdonation – en naturlig del av vården i livets slut

Varför är det då en sällanhändelse?

94 737

PERSONER AVLED I SVERIGE ÅR 2022

INTENSIVVÅRD

För att donera organ behöver man avlida på en intensivvårdsavdelning. Under år 2022 avled 3 307 personer på någon av Sveriges intensivvårdsavdelningar.

MÖJLIG DONATOR

Man behöver dessutom vårdas i respirator för att kunna donera organ. År 2022 vårdades 911 personer under dessa omständigheter.

AVLIDEN POTENTIELL DONATOR

239 personer avled under omständigheter då en donation var möjlig.

VAR VILJAN KÄND?

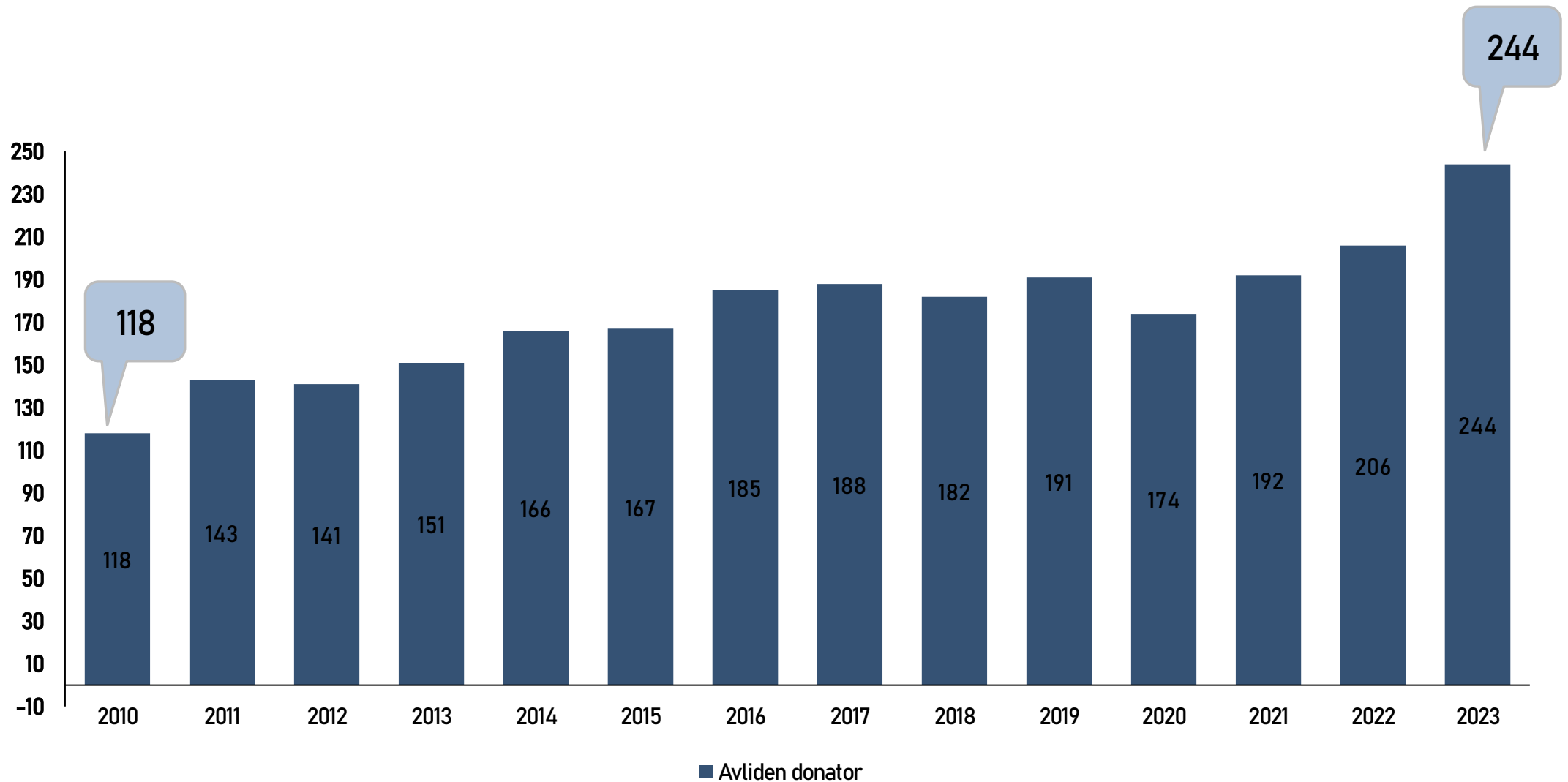
I de fall inställning till organdonation utreddes var viljan känd i 40 procent av fallen.

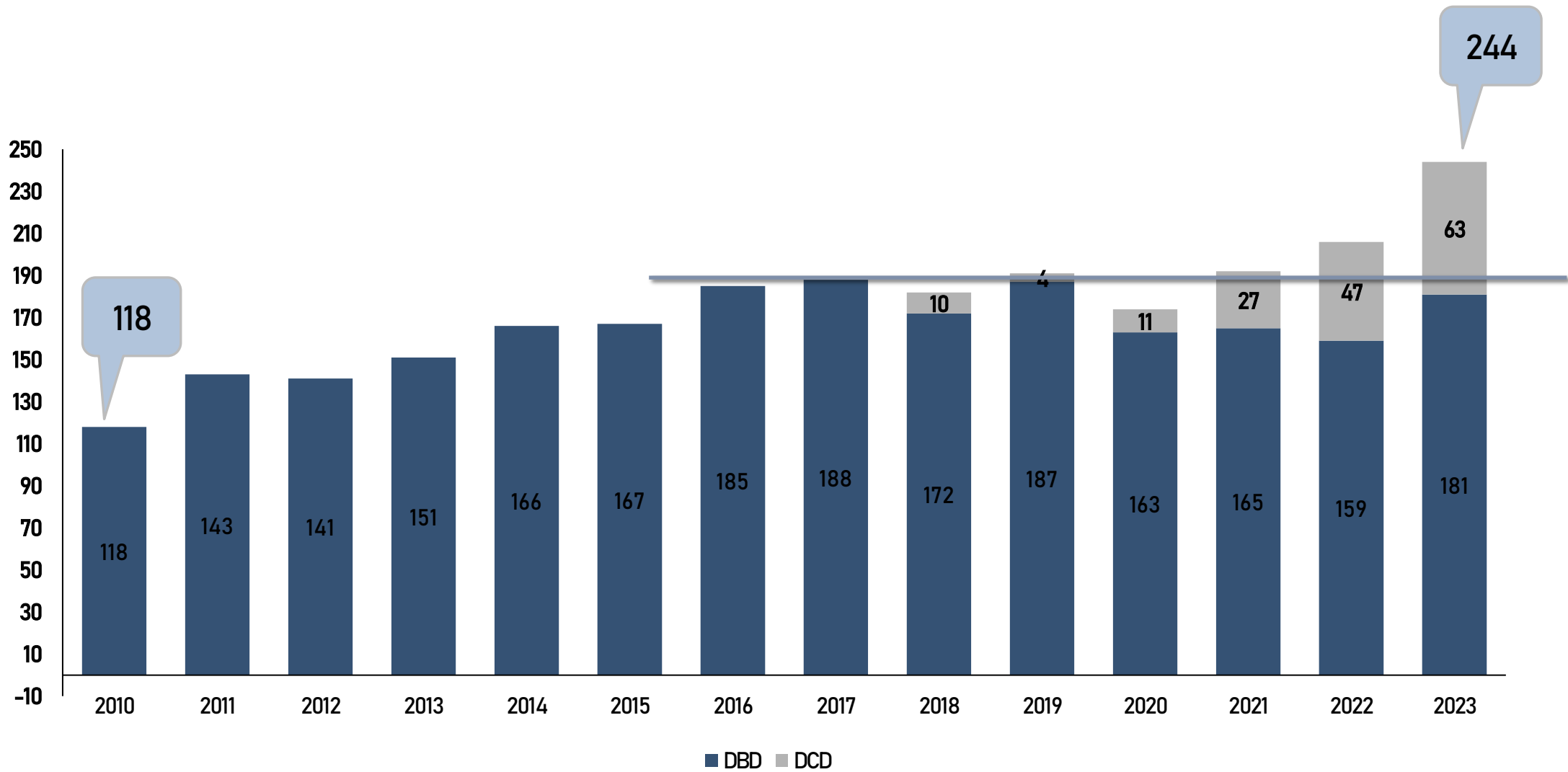
LÄMPLIG DONATOR

För att bli donator behöver man vara medicinskt lämplig och villig att donera. År 2022 uppfylldes dessa kriterier av 215 avlidna personer.

206 personer blev tillslut donatorer

Antal donatorer i Sverige tom 30 november 2023

Betänkande 2021/22:SoU26

Nya regler för organdonation

Socialutskottets betänkande

Nya regler för organdonation

Sammanfattning

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag till lag om ändring i lagen om kriterier för bestämmande av människans död, lag om ändring i lagen om transplantation m.m. samt lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen. Förslagen gäller främst medicinska insatser före och efter döden i syfte att möjliggöra donation.

Enligt förslaget ska medicinska insatser före döden, s.k. organbevarande behandling, få ges till en möjlig donator. Behandlingen ska dock endast få ges om den inte kan vänta till efter döden, inte medför mer än ringa smärta eller ringa skada och inte hindrar insatser för den möjliga donatorns egen skull.

DAL - Donationsansvarig Läkare

DAS - Donationsansvarig Sjuksköterska

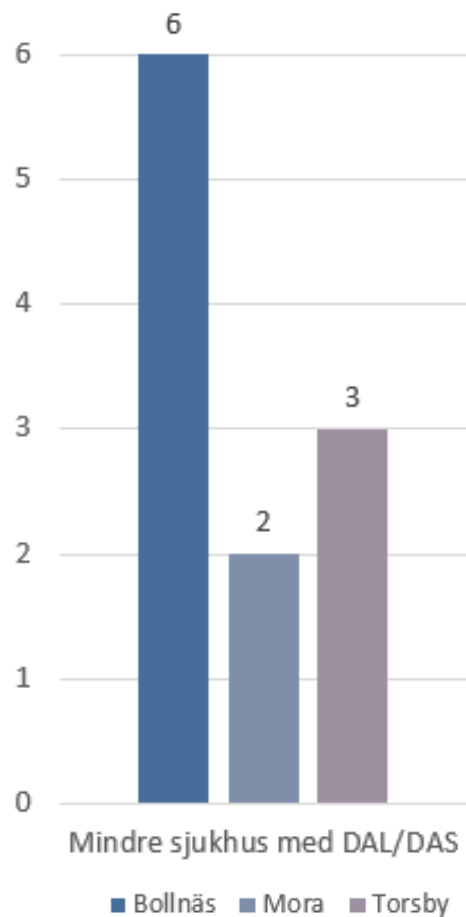
Akademiska CIVA	Akademiska NIVA	Akademiska TIVA	Akademiska BIVA	Akademiska BRIVA	Örebro IVA	Örebro TIVA	Karlskoga	Lindesberg	Karlstad	Torsby	Arvika	Eskilstuna	Nyköping	Falun	Mora	Gävle	Hudiksvall	Bollnäs
DAL	DAL	DAL	DAL	DAL	DAL	DAL	DAL	DAL	DAL	DAL	DAL	DAL	DAL	DAL	DAL	DAL	DAL	DAL
DAS	DAS	DAS	DAS	DAS	DAS	DAS	DAS	DAS	DAS	DAS	DAS	DAS	DAS	DAS	DAS	DAS	DAS	DAS

Utbildning

Rutiner

Uppföljning

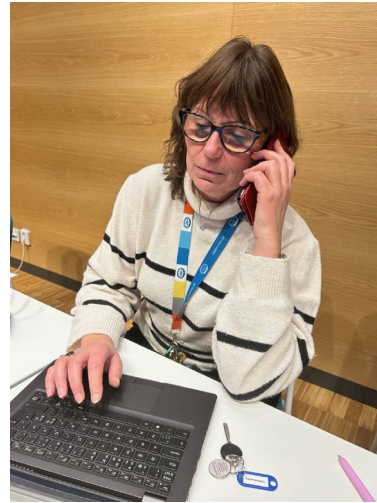
Vikten av lokal DAL och DAS

Är det här jämlik vård?

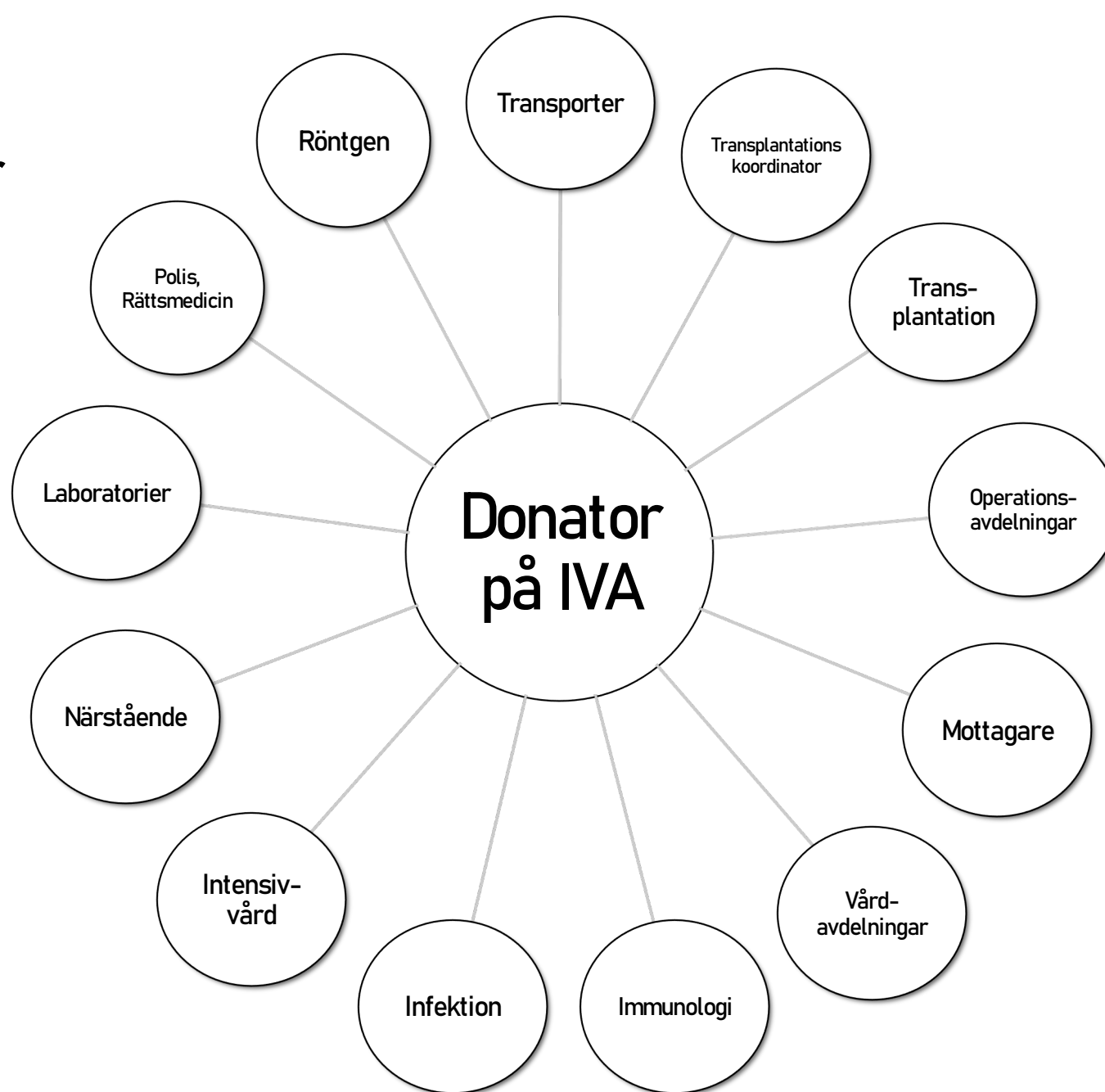
2019-2023

Transplantationskoordinatörn samordnar hela processen

Donation är ett teamwork, som kräver insatser från många olika delar av sjukvården

Processen tar ett till flera dygn

Vad har hänt inom området organ- och vävnadsdonation i Mellansverige?

Breddinförande av DCD i Mellansverige

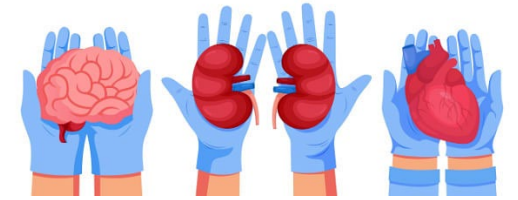
Utökat uppdrag Hornhinnebanken Örebro

Utökad tid r-DAL och r-DAS

En regionsövergripande uppdragsbeskrivning för DAL och DAS

Donation av organ och vävnader en viktig fråga

WORLD ORGAN
DONATION DAY

EU arbetar med frågan, målet är att alla länder ska vara självförsörjande

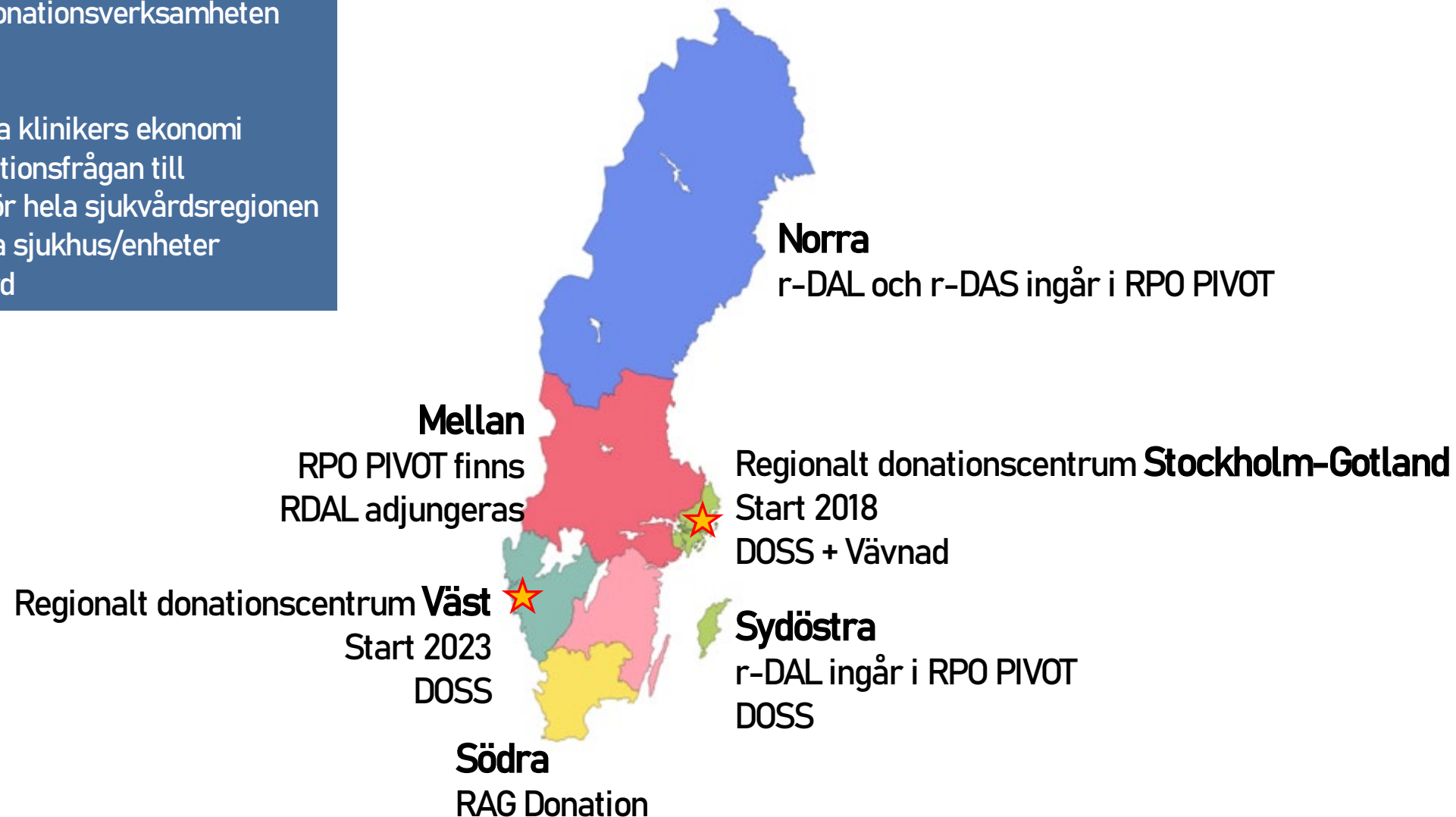
Sveriges regering, har tillsatt två utredningar den senaste klar 2018 dessa har renderat i uppdaterad lag samt föreskrifter som trädde i kraft sommaren 2022

Socialstyrelsen har fått i uppdrag av regeringen att ta fram en nationell handlingsplan för regionernas arbete med organ- och vävnadsdonationer som ska bli mer ändamålsenligt och **mer jämlikt över landet**.
Handlingsplanen ska redovisas oktober 2025

Donationsorganisation i Sverige

Fördelar med Regionalt donationscentrum

- Professionalisering av donationsverksamheten
- Samlad kompetens
- Inte individberoende
- Inte beroende av enskilda klinikers ekonomi
- Synliggör och höjer donationsfrågan till ett gemensamt ansvar för hela sjukvårdsregionen
- Avlastar/stödjer enskilda sjukhus/enheter
- Bidrar till mer jämlik vård

Varför organdonation?

*"Jag vet att sex personer blivit hjälpta av Björn.
Det var hans vilja och det känns bra.
Jag tänker på dem ibland, undrar såklart hur det går.
Det är bra tankar, att de fått en ny chans att fortsätta
sina liv."*

Mor till 18 årig donator

Vi arbetar för att alla som vill donera organ efter sin död ska få den möjligheten när det är möjligt

Donation

Koordinering

Transplantation

Ingen donation – Ingen transplantation

TACK

christina.andreasson@akademiska.se
caroline.olofsson@regiongavleborg.se
goran.mossberg@regiongavleborg.se